

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫНЫҢ V ЧАКЫРЫЛЫШ VIII СЕССИЯСЕ**

КАРАР № 38

Мөслим авылы

«26» июнь 2026 ел

**Мөслим муниципаль районы Советының «Юридик зат статусы бирелеп,
Мөслим муниципаль районының Контроль-хисап палатасын төзү турында»
2010 елның 26 февралендәге 260 номерлы карарына
үзгәрешләр кертү хакында**

«Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2025 елның 28 декабрендәге 505-ФЗ номерлы, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль законнар нигезендә, «Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы белән, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә яңа редакциядә расларга.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында һәм Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

Мөслим муниципаль районы Башлыгы,
Мөслим муниципаль районы Советы рәисе

А.Р. Хужин

Мөслим муниципаль районының Контроль-хисап палатасы турында нигезләмә

1 нче статья. Мөслим муниципаль районы Контроль-хисап палатасының статусы

1. Мөслим муниципаль районының Контроль-хисап палатасы (алга таба - Контроль-хисап палатасы) тышкы муниципаль финанс контроленең даими эшләүче органы булып тора, Мөслим муниципаль районы Советы тарафыннан төзелә һәм аңа хисап бирә.

2. Контроль-хисап палатасы оештыру һәм функциональ бәйсезлеккә ия һәм үз эшчәнлеген мөстәкыйль гамәлгә ашыра.

3. Контроль-хисап палатасының эшчәнлегенә туктатыла алмый, шул исәптән Мөслим муниципаль районы Советы вәкаләтләре срогы чыгу яки вакытыннан алда туктатылуына бәйле рәвештә дә.

4. Контроль-хисап палатасы жирле үзидарә органы булып тора, юридик зат хокукына ия, үз исеме һәм муниципаль берәмлек гербы төшерелгән герб мөһере һәм бланклары бар.

5. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча хокук чыгару инициативасы хокукына ия.

7. Контроль-хисап палатасының тулы исеме: «Мөслим муниципаль районы Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесе.

8. Кыскартылган исем: Контроль-хисап палатасы.

9. Урнашу урыны: 423970, Татарстан Республикасы, Мөслим авылы. Юридик адрес: 423970, Татарстан Республикасы, Мөслим авылы, Пушкин урамы, 9нчы йорт А.

2 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә хокукый нигезләр

Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Мөслим муниципаль районы Уставы, әлегә Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар нигезендә башкара.

3 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә принциплары

Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә законлылык, объективлык, нәтижәлелек, бәйсезлек һәм хәбәрдарлык принципларына нигезләнә.

4 нче статья. Контроль-хисап палатасы составы

1. Контроль-хисап палатасы Контроль-хисап палатасы рәисе һәм Аппараты составында төзелә.

2. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм инспекторлары муниципаль хезмәт вазыйфаларын били.

3. Контроль-хисап палатасы рәисенәң вәкаләтләре вакыты биш ел тәшкил итә.

4. Контроль-хисап палатасы аппараты хезмәткәрләренәң хокук, бурыч һәм җаваплылыклары Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы кануннары белән билгеләнә.

5. Контроль-хисап палатасының штат саны Мөслим муниципаль районы Советы тарафыннан Контроль-хисап палатасы рәисенәң тәкъдиме буенча урнаштырыла.

6. Контроль-хисап палатасының структурасы һәм штат расписаниесә, Контроль-хисап палатасына йөкләнгән вәкаләтләрдән чыгып, Контроль-хисап палатасы рәисә тарафыннан раслана.

5 нче статья. Контроль-хисап палатасы рәисә вазыйфасына билгеләп куя тәртибе

1. Контроль-хисап палатасы рәисә муниципаль берәмлекнәң вәкиллеке органы тарафыннан вазыйфага билгеләнә.

2. Контроль-хисап палатасы рәисә вазыйфасына кандидатуралар турында тәкъдим Мөслим муниципаль районы Советына кертелә:

- 1) Мөслим муниципаль районы Башлыгы тарафыннан;
- 2) Мөслим муниципаль районы Советы депутатлары тарафыннан.

3. Контроль-хисап палатасы рәисә вазыйфасына кандидатуралар әлегә статьяның 2 өлешендә санап үтелгән субъектлар тарафыннан гамәлдәгә контроль-хисап палатасы рәисенәң вәкаләтләре тәмамланьрга ике айдан да соңга калмыйча Мөслим муниципаль районы Советына тапшырыла.

4. Контроль-хисап палатасы рәисә вазыйфасына тәкъдим ителгән кандидатураларны караганда, Мөслим муниципаль районы Советы Татарстан Республикасы Контроль-хисап палатасы Рәисенәң тәкъдим ителгән кандидатураларның әлегә Нигезләмәнәң 6 статьясында билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүе турындагы фикерен кире кагарга хокуклы.

6 нчы статья. Контроль-хисап палатасы рәисә вазыйфасы кандидатурасына таләпләр

1. Контроль-хисап палатасы рәисә вазыйфасына дәүләт, муниципаль идарә, дәүләт, муниципаль контроль (аудит), икътисад, финанс, юриспруденция өлкәсендә югары белеме һәм эш тәҗрибәсә булган Россия Федерациясә гражданны билгеләнә.

Контроль-хисап палатасы рәисә өчен - биш елдан ким булмаган.

2. Россия Федерациясә гражданны Контроль-хисап палатасы рәисә вазыйфасына түбәндәгә очракларда билгеләнә алмый:

- 1) аның хөкем ителүе алынмаган яки гамәлдән чыгарылмаган булуы;
- 2) үз көченә кергән суд карары белән эшкә яраксыз яки чикле рәвештә яраклы дип танылса;

3) дәүләт серен һәм федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкил итә торган бөлешмәләргә рөхсәт рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту яки файдалануга бәйлә гражданны дөгъва итә торган бурыч буенча йөкләмәләрне үтәүдән баш тарту;

4) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу яисә чит дәүләт гражданлыгын алу яки яшәүгә рәхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының дәүләтнең чит дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ алу.

3. Контроль-хисап палатасы рәисе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы рәисе, муниципаль берәмлек башлыгы, жирле администрация башлыгы, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре белән якындагы туганлыкта яисә үзгәлектә (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абый-энеләр, апа-сеңелләр, ата-аналар һәм ир белән хатын-кызлар) була алмый.

4. Контроль-хисап органнары рәисе, рәис урынбасарлары һәм аудиторлары вазыйфаларын биләүгә дегъва кылучы гражданнар «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда каралган керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар тапшырырга тиеш. Контроль-хисап органнары рәисе, рәис урынбасарлары һәм аудиторлары «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда каралган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында мәгълүматларны һәм «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда каралган чыгымнар турында мәгълүматларны, әлегә федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тапшырырга тиеш. Әлегә өлештә күрсәтелгән мәгълүматлар Россия Федерациясенен, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актларында, муниципаль норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә тапшырыла.

7 нче статья. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары статусы гарантияләре

3. 6. Контроль-хисап палатасы рәисе, рәис урынбасары, аудиторлары һәм инспекторлары Контроль-хисап палатасының вазифаи затлары булып тора.

4. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына, алар тарафыннан вазыйфаи вәкаләтләрен үтәүгә комачаулау яки алар кабул иткән карарларга йогынты ясау максатында, шулай ук Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына карата көч куллану, хурлау, шулай ук яла ягу яки аларның эшчәнлегенә турында белгәннән ялган мәгълүмат тарату Россия Федерациясе һәм (яки) Россия Федерациясе субъекты законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

5. Россия Федерациясе контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары судьяларны, хокук саклау һәм тикшереп тору органнарының вазыйфаи затларын дәүләт яклавы турында Россия Федерациясе Законы һәм Россия Федерациясенен башка норматив хокукый актлары нигезендә дәүләт яклавын гамәлгә ашырырга вәкаләтле.

6. Контроль-хисап палатасының вазифаи затлары һөнәри бәйсезлек гарантияләренә ия.

7. Контроль-хисап палатасы рәисе, Мөслим муниципаль районы Советы карары нигезендә, вазыйфасыннан вакытыннан алда азат ителә торган очракта:

1) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

2) аны законлы көченә кергән суд карарының гамәлгә яраксыз яисә хокукка сәләте чикләнгән дип танырга;

3) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу яисә чит дәүләт гражданлыгы алу яки Россия Федерациясе гражданының чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ алу;

4) отставка турында язмача гариза бирү;

5) аларга йөкләнгән вазыйфай вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда яисә вазыйфай вәкаләтләрне явызларча файдаланганда Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозу, әгәр вакытыннан алда азат итү турында карар өчен муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш бирсә;

6) Федераль закон нигезендә муниципаль берәмлекнең норматив хокукый акты белән билгеләнгән вазыйфада булуның иң чик яшенә житү;

7) әлеге Нигезләмәнең 6 статьясының 2-3 өлешләрендә каралган хәлләр ачыклану.

8 нче статья. Контроль-хисап палатасы вәкаләтләре

1. Контроль-хисап палатасы түбәндәге төп вәкаләтләрне башкара:

1) муниципаль берәмлек бюджеты үтәлешен контрольдә тоту;

2) муниципаль берәмлегенң бюджет проектын экспертизалау;

3) Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

4) муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын, шулай ук Россия Федерациясе законнарында каралган башка чыганаclarдан муниципаль берәмлек бюджеты тарафыннан алына торган акчаларны куллануның законлылыгын, нәтижәлелеген (нәтижәлелеген һәм экономиялелеген) тикшереп торуны оештыру һәм гамәлгә ашыру;

5) муниципаль берәмлек милкендә булган мөлкәт белән идарә итү һәм аның белән эш итү тәртибенң, шул исәптән муниципаль берәмлеккә караган интеллектуаль эшчәнлек нәтижәләре һәм индивидуализация чаралары белән идарә итүнең билгеләнгән тәртибен үтәүне контрольдә тоту

6) муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән салым һәм башка ташламалар һәм өстенлекләр, бюджет кредитлары бирүнең нәтижәлелеген бәяләү, шулай ук муниципаль берәмлек бюджеты акчалары һәм муниципаль берәмлек милкендәге мөлкәт исәбеннән юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар тарафыннан башкарыла торган алыш-бирешләр буенча муниципаль гарантияләр һәм поручительлекләр бирүнең яисә йөкләмәләрнең башка ысуллар белән үтәлешен тәмин итүнең законлылыгын бәяләү;

7) муниципаль хокукый актлар проектарына (финанс-икътисадый нигезләмәләрнең нигезлелеген дә кертеп) муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләренә кагылышлы өлешендә, шулай ук муниципаль программаларга финанс-икътисадый экспертиза;

8) муниципаль берәмлектә бюджет процессын анализлау һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү.

9) муниципаль берәмлек бюджетының башкарылу барышы турында, үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралары нәтижәләре турында мәгълүмат әзерләү һәм шундый мәгълүматны муниципаль берәмлекнең вәкилләклә органына һәм муниципаль берәмлек башлыгына тәкъдим итү;

10) муниципаль берәмлек составына керүче жирлекләр бюджетларына кергән муниципаль берәмлек бюджеты акчаларыннан файдалануның законлылыгын, нәтижелелеген (нәтижелелеген һәм экономиялелеген) тикшереп тору;

11) Мөслим муниципаль районы Советы белән жирлекләр советлары арасында төзелгән килешүләр нигезендә Мөслим муниципаль районы составына керүче жирлекләрдә тышкы муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен гамәлгә ашыру;

12) Мөслим муниципаль районы башкарма органнарында эчке финанс контролен оештыруга ярдәм итү;

13) коррупциягә каршы торуга юнәлдерелгән чараларда вәкаләтләр чикләрендә катнашу;

14) тышкы муниципаль финанс контроле өлкәсендә федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Мөслим муниципаль районы Советы уставында һәм норматив хокукый актларында билгеләнгән башка вәкаләтләр;

15) сатып алулар өлкәсендә аудит үткәрә:

- сатып алулар нәтижеләрен, 2013 елның 5 апрелендәге № 44-ФЗ Федераль законның 13 нче статьясына туры китереп билгеләнгән сатып алу максатларына ирешүне анализлау һәм бәяләү үткәрә

- тикшерү, анализлау һәм бәяләү аша эксперт-аналитик, мәгълүмати һәм башка эшчәнлек алып бара, төзелешкә планлаштырылган, төзелгән һәм үтәлеп беткән контрактлар буенча сатып алуга акча тотылуның законлылыгы, максатчанлыгы, нигезлелеге, үз вакытында уздырылуы, эффективлыгы һәм нәтижелелеге турында мәгълүматны бирә

- эшчәнлек нәтижеләрен гомумиләштерә, шул исәптән ачыкланган житешсезлекләрен сәбәпләрен билгели, аларны бетерүгә һәм сатып алу өлкәсендә контракт системасын камилләштерүгә юнәлдерелгән тәкъдимнәр әзерли, күрсәтелгән тәкъдимнәрне гамәлгә ашыру турында мәгълүматны системалаштыра һәм бердәм мәгълүмат системасында мондый нәтижеләр турында гомумиләштерелгән мәгълүмат урнаштыра

2. Тышкы финанс контроль Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла:

1) Мөслим муниципаль районы милкендәге мөлкәттән файдалансалар, жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарга, муниципаль учреждениеләргә һәм муниципаль унитар предприятиеләргә, шулай ук башка оешмаларга карата;

2) башка оешмаларга карата, әгәр күрсәтелгән оешмаларны субсидияләр, кредитлар, гарантияләр бирү турындагы шартнамәләрдә жирле бюджет акчалары исәбеннән тикшерү мөмкинлеге билгеләнгән очракларда, күрсәтелгән акчаларны тапшырган төп бүлүчеләр (эш бирүчеләр) һәм жирле бюджет чараларын алучылар эшчәнлеген тикшереп тору тәртибендә жирле бюджет акчалары исәбеннән субсидияләр, кредитлар, гарантияләр алу шартлары үтәлешен тикшерүне гамәлгә ашыру юлы белән.

9 нчы статья. Тышкы муниципаль финанс контроленең контроль-хисап органнары тарафыннан гамәлгә ашыру формалары

1. Тышкы муниципаль финанс контроле Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль яки экспертиза-аналитик чаралар рәвешендә башкарыла.

2. Контроль тикшерүләре үткәргәндә Контроль-хисап палатасы тиешле акт (актлар) төзи, ул тикшерелә торган орган һәм оешмалар житәкчеләренә житкерелә. Акт (актлар) нигезендә Контроль-хисап палатасы хисап төзи.

3. Эксперт-аналитик чара үткәргәндә Контроль-хисап палатасы хисап яки бәяләмә төзи.

10 нчы статья. Тышкы муниципаль финанс контроле стандартлары

Контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясенә, Россия Федерациясе законнарына, Россия Федерациясе субъектлары законнарына һәм муниципаль хокукый актларга таянып эш итә.

Тышкы муниципаль финанс контроль стандартларын эшләү Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла:

1) жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарда, муниципаль учреждениеләргә һәм муниципаль предприятиеләргә карата Россия Федерациясе Хисап палатасы һәм (яисә) Татарстан Республикасы Контроль-хисап палатасы тарафыннан расланган гомуми таләпләр нигезендә;

2) башка оешмаларга карата - федераль закон белән билгеләнгән гомуми таләпләргә туры китереп.

3. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартларын эзерләгәндә дәүләт контроле, аудит һәм финанс хисабы өлкәсендә халыкара стандартлар исәпкә алына.

4. Тышкы муниципаль финанс контроле стандартлары Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килә алмый.

11 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген планлаштыру

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген үзе тарафыннан мөстәкыйль эшләп һәм раслана торган планнар нигезендә гамәлгә ашыра.

2. Контроль-хисап палатасының эш планы планлаштырылу елының алдыннан 30 декабрьгә кадәр раслана.

3. Контроль-хисап палатасының эш планына муниципаль берәмлекнең вәкиллек органы йөкләмәләре, муниципаль берәмлек башлыгының планлаштырыла торган елның 15 декабренә кадәр Контроль-хисап палатасына жибәрелгән тәкъдимнәре һәм сораулары мәжбүри кертелергә тиеш.

4. Муниципаль берәмлекнең вәкиллек органы, муниципаль берәмлек башлыгының Контроль-хисап палатасының эш планын үзгәртү буенча тәкъдимнәре Контроль-хисап палатасы тарафыннан кабул ителгән көннән алып 10 көн эчендә карала.

12 нче статья. Контроль-хисап палатасы регламенты

Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә юнәлешләренә эчтәлегенә, эшләр алып бару, контроль һәм эксперт-аналитик чараларны эзерләү һәм үткәрү тәртибе һәм Контроль-хисап палатасының эчке эшчәнлегенә башка мәсьәләләре Контроль-хисап палатасы регламенты белән билгеләнә.

13 нче статья. Контроль-хисап палатасы вазыйфаи затларының таләпләрен үтәүнең мәжбүрилеге

1. Контроль-хисап палатасы вазыйфаи затларының Россия Федерациясе законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән вазыйфаи вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле таләпләре һәм таләпләре жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, тышкы муниципаль финанс контроле гамәлгә ашырыла торган оешмалар (алга таба шулай ук - тикшерелә торган органнар һәм оешмалар) тарафыннан үтәлүе мәжбүри була.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының законлы таләпләрен һәм сорауларын үтәмәү, шулай ук аларга йөкләнгән вазыйфаи вәкаләтләргә гамәлгә ашыруга комачаулау Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

14 нче статья. Контроль-хисап палатасы рәисенең Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру буенча вәкаләтләре

1. Контроль-хисап палатасы рәисе:

- 1) Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә гомуми җитәкчелек итә;
- 2) Контроль-хисап палатасы регламентын раслый;
- 3) Контроль-хисап палатасының эш планнарын һәм аларга үзгәрешләргә раслый;
- 4) Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында еллык хисапны раслый;
- 5) Тышкы муниципаль финанс контроле стандартларын раслый;
- 6) Контроль-хисап палатасының контроль һәм эксперт-аналитик чаралары нәтижеләрен раслый; Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләренә һәм боерыкларына кул куя;
- 7) Контроль һәм эксперт-аналитик чаралар җитәкчесе булырга мөмкин;
- 8) Мөслим муниципаль районы Советына һәм Мөслим муниципаль районы Башлыгына Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге, үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижеләре турында еллык хисап тапшыра;
- 9) Россия Федерациясе дәүләт органнары, Татарстан Республикасы дәүләт органнары һәм муниципаль район органнары белән мөнәсәбәтләрдә Контроль-хисап палатасын тәкъдим итә;
- 10) Контроль-хисап палатасының структура бүлекчәләре турында нигезләмәләргә һәм контроль-хисап палатасы хезмәткәрләре вазыйфа регламентларын раслый;
- 11) Контроль-хисап палатасы аппараты хезмәткәрләрен эшкә алу һәм эштән азат итү буенча вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;
- 12) Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар (боерыклар, күрсәтмәләр) чыгара.
- 13) Нигезләмә нигезендә башка вазыйфаи бурычларны башкара.

15 нче статья. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы

1. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары үзләренә йөкләнгән вазыйфаи вәкаләтләргә гамәлгә ашырганда:

1) тикшерелә торган органнар һәм оешмалар биләгән территориягә һәм биналарга тоткарлыксыз керергә, аларның документларыннан һәм материалларыннан файдалана белергә, шулай ук алар биләгән территорияләрне һәм биналарны карарга;

2) ялган әйберләр, урлаулар, явыз ниятләр ачыкланган очракта һәм әлеге хокукка каршы гамәлләрне булдырмау кирәк булганда тикшерелә торган органнарның һәм оешмаларның кассаларын, касса һәм хезмәт биналарын, складларын һәм архивларын мөһерләргә, Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән чикләүләрне исәпкә алып, документларны һәм материалларны алырга. Кассаларга, кассаларга һәм хезмәт биналарына, складларга һәм архивларга мөһер сугу, документларны һәм материалларны тартып алу тикшерелә торган органнарның һәм оешмаларның вәкаләтле вазыйфай затлары катнашында һәм тиешле актлар төзеп башкарыла;

3) үз компетенциясә чикләрендә федераль башкарма хакимият органнарының территорияль органнарының һәм аларның структура бүлекчәләренен, Россия Федерациясә субъектларының дәүләт хакимияте органнарының һәм дәүләт органнарының, жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль органнарның вазыйфай затларына, оешмаларга сораулар жибәерергә;

4) үз компетенциясә кысаларында тикшерелүче органнар һәм оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка вазыйфай затларыннан контроль чараларын үткәргәндә ачыкланган бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә расланган документларның кирәкле күчәрмәләрен бирүне таләп итәргә;

5) тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның вазыйфай затлары тарафыннан контроль чараларын үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яисә вакытында тапшырмау фактлары буенча актлар төзәргә;

6) үз компетенциясә чикләрендә тикшерелә торган органнарның һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы барлык кирәкле документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган башка сер булган документлар белән танышырга;

7) тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы һәм тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның мәгълүмат базаларында Электрон формада саклана торган мәгълүмат белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон тарафыннан саклана торган башка серне үз эченә алган мәгълүмат белән танышырга;

8) мәгълүматларның электрон базаларына техник документлар белән танышырга;

9) административ хокук бозулар турында протоколлар төзәргә, әгәр мондый хокук Россия Федерациясә законнарында каралган булса.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары кассаларга, кассаларга һәм хезмәт биналарына, складларга һәм архивларга мөһер сугылган очракта, әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында каралган очракта документларны һәм материалларны тартып алган очракта, Россия Федерациясә субъекты законында билгеләнгән тәртиптә кичекмәстән (24 сәгать эчендә) бу хакта Контроль-хисап палатасы Рәисенә хәбәр итәргә тиеш.

3. Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары тикшерелә торган органнарның һәм оешмаларның оператив-хужалык эшчәнлегенә тыкшынырга,

шулай ук контроль чаралар уздырганда алынган мәгълүматны ачып бирергә, контроль чаралар тәмамланганчы һәм тиешле актлар һәм хисаплар төзелгәнче үз нәтижәләрен хәбәр итәргә хокуклы түгел.

4.Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары тикшерелә торган органнарда һәм оешмаларда контроль һәм эксперт - аналитик чаралар үткәргәндә аларга билгеле булган дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, контроль һәм эксперт - аналитик чаралар үткәрергә, аларның нәтижәләрен тиешле актларда, хисапларда һәм бәяләмәләрдә объектив һәм дөрес итеп чагылдырырга бурычлы.

5.Контроль-хисап палатасының вазыйфай затлары үзләре үткәрә торган контроль һәм эксперт-аналитик чараларның нәтижәләренен дөреслегә һәм объективлыгы өчен, шулай ук дәүләт һәм закон белән саклана торган башка серне ачу өчен Россия Федерациясә законнары нигезендә җаваплы булалар.

6. Контроль-хисап палатасы рәисе Мөслим муниципаль районы Советы, аның комитетлары, комиссияләре һәм эшче төркемнәре утырышларында, Мөслим муниципаль районы администрациясә, Мөслим муниципаль районы башкарма органнары, Мөслим муниципаль районы башлыгы каршындагы координация һәм киңәшмә органнары утырышларында катнашырга хокуклы.

16 нчы статья. Контроль-хисап палатасына мәгълүмат бирү

Тикшерелә торган органнар һәм оешмалар Россия Федерациясә субъекты законы белән билгеләнгән срока Контроль-хисап палатасы запрослары буенча контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткәрү өчен кирәкле мәгълүмат, документлар һәм материаллар тапшырырга тиеш.

2.Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гарызнамәләрне контроль-хисап органнары тарафыннан җибәрү тәртибе Татарстан Республикасы законнары яисә муниципаль норматив хокукий актлар һәм контроль-хисап органнары регламентлары белән билгеләнә.

3.Контроль-хисап палатасы контроль чаралар башкарганда тикшерелә торган органнар һәм оешмалар Контроль-хисап палатасының вазыйфай затларына муниципаль берәмлек бюджетын формалаштыруга һәм үтәүгә, муниципаль берәмлек милкен файдалануга бәйле идарә итү һәм башка хисаплылык белән танышу, тикшерелә торган оешмалар куллана торган мәгълүмат системалары һәм аларга техник документация, шулай ук контроль-хисап палатасы тарафыннан аның вәкаләтләрен башкару өчен кирәкле башка документлар белән танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш.

4. Муниципаль берәмлекнең муниципаль учреждениеләрен һәм унитар предприятиеләрен төзү, үзгәртеп кору яки бетерү, хужалык җәмгыятьләренен устав капиталларында муниципаль берәмлек акцияләре һәм өлешләре санын үзгәртү, бюджет акчалары һәм муниципаль берәмлек милкендәге башка объектлар белән идарә итү турында шартнамәләр төзү хакындагы Мөслим муниципаль районының хокукий актлары кабул ителгән көннән алып 10 эш көне эчендә контроль-хисап палатасына җибәрелә.

5. Мөслим муниципаль районының финанс органы контроль-хисап палатасына муниципаль берәмлекнең бюджет хисабын, расланган җыелма бюджет язмасын, касса планын һәм аларга үзгәрешләрне җибәрә.

6. Мөслим муниципаль районы бюджет акчаларының баш администраторлары Контроль-хисап палатасына жыелма бюджет хисабын жибереләр.

7. Мөслим муниципаль районы администрациясенң органнары ел саен контроль-хисап палатасына муниципаль унитар предприятиеләр, учреждениеләр, шулай ук муниципаль берәмлек өлеше кимендә илле процент булган акционерлык жәмгыятьләре эшчәнлеген аудитор тикшерүләре нәтижеләре буенча аудитор оешмаларының хисапларын һәм бәяләмәләрен аларга имза куелган көннән алып утыз көн эчендә жиберә.

8. Контроль-хисап палатасына аның соравы буенча контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткөрү өчен кирәкле мәгълүматны, документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, шулай ук мәгълүматны, документларны һәм материалларны тулы күләмдә тапшырмау яки дөрес булмаган мәгълүматны, документларны һәм материалларны бирү Россия Федерациясе законнарында һәм (яки) Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

17 нче статья. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләре һәм тәкъдимнәре

1. Контроль-хисап палатасы контроль-хисап чараларын уздыру нәтижеләре буенча жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарга, оешмаларга һәм аларның вазыйфай затларына аларны карау һәм ачылган хокук бозуларны һәм житешсезлекләргә бетерү, матди зыян салуны булдырмау, муниципаль берәмлеккә яки китерелгән зыянны каплау чараларын күрү өчен тәкъдимнәр кертергә, жиберелгән хокук бозуларда гаепле вазыйфай затларны җаваплылыкка тарту, шулай ук хокук бозуларны бетерү, бетерү һәм кисәтү чараларын күрергә хокуклы.

2. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләре контроль-хисап палатасы рәисе тарафыннан имзаланган.

3) Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, шулай ук оешмалар күрсәтмә алган көннән алып бер ай эчендә язып бирелгән формада Контроль-хисап палатасына күрсәтмәне карау нәтижеләре буенча кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында хәбәр итәргә тиеш.

4) Тикшеренү һәм кисәтү буенча кичектергесез чаралар таләп итә торган хокук бозулар ачылган очракта, вазыйфай затлар контроль-хисап чараларының контроль-хисап палатасын үткөрүгә комачаулаган очракта, шулай ук контроль-хисап палатасы тәкъдимнәрен карау срокларын үтәмәгән очракларда жирле үзидарә органнарына һәм тикшерелә торган оешмаларга һәм аларның вазыйфай затларына күрсәтмә жиберә.

5) Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсендә конкрет жиберелгән хокук бозулар һәм күрсәтмә чыгаруның конкрет нигезләре күрсәтелгән булырга тиеш.

6) Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсенә Контроль-хисап палатасы рәисе кул куя.

7) Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсе анда билгеләнгән срокларда үтәлергә тиеш.

8) Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсенә билгеләнгән срокта үтәлмәве яки тиешенчә үтәлмәве Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

9) Контроль чаралар уздырганда Мөслим муниципаль районы бюджеты акчаларын законсыз файдалану фактлары ачыкланган очракта, аларда жинаять яки коррупция хокук бозу билгеләре күренә, контроль-хисап палатасы контроль чаралар материалларын кичекмәстән хокук саклау органнарына тапшыра.

18 нче статья. Тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның хокук гарантияләре

1. Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль чаралар уздырганда төзелгән актлар тикшерелә торган органнар һәм оешмалар житәкчеләренә житкерелә. Тикшерелә торган органнар һәм оешмалар житәкчеләренә Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән срокларда аныклаулары һәм кисәтүләре актларга теркәлә һәм алга таба аларның аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Тикшерелә торган органнар һәм оешмалар һәм аларның вазыйфаи затлары Контроль-хисап палатасының тулысынча яисә өлешчә күрсәтмәсен гамәлгә яраксыз дип тану турында гариза белән судка мөрәжәгать итәргә, шулай ук контроль-хисап палатасының вәкаләтле органына гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белән мөрәжәгать итәргә хокуклы. Гаризаны тәкъдим итү күрсәтмәнең гамәлен туктатмый.

19 нчы статья. Контроль-хисап палатасының дәүләт һәм муниципаль органнар белән хезмәттәшлеге

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Мөслим муниципаль районының башка жирле үзидарә органнары, Россия Федерациясе Үзәк банкының территориаль идарәләре, Федераль казначылыкның территориаль органнары, салым органнары, прокуратура органнары, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының, Мөслим муниципаль районының башка хокук саклау, күзәтчелек һәм контроль органнары белән хезмәттәшлек итү турында килешү төзәргә, контроль һәм эксперт-аналитик эшчәнлек нәтижәләре, норматив һәм методик материаллар белән алмашырга хокуклы.

2. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда башка муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнары, Россия Федерациясе Хисап палатасы, Татарстан Республикасы контроль-хисап палатасы белән үзара хезмәттәшлек итәргә, алар белән хезмәттәшлек һәм хезмәттәшлек турында килешү төзәргә, Татарстан Республикасының контроль-хисап органнары берләшмәләренә (ассоциацияләренә) керергә хокуклы.

3. Контроль-хисап палатасы һәм жирле үзидарәнең башка органнары эшчәнлеген координацияләү максатларында вакытлыча һәм даими эшләрчә уртак координация, консультация, киңәш бирү һәм башка эш органнары булдыра ала.

4. Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе субъектының контроль-хисап палатасы белән уртак контроль һәм эксперт-аналитик чаралар планлаштырырга һәм уздырырга, Татарстан Республикасының контроль-хисап палатасы тарафыннан Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген анализлау һәм аның эшенә нәтижәләгән арттыру буенча тәкъдимнәр алырга хокуклы.

5. Башка муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарының язма мөрәжәгәте буенча контроль-хисап палатасы алар уздырган контроль һәм эксперт-аналитик чараларда катнашырга мөмкин.

6. Контроль-хисап палатасы үзе уздыра торган контроль һәм эксперт-аналитик чараларда катнашуга шартнамә нигезендә аудиторлык оешмаларын, аерым белгечләрне жәлеп итәргә хокуклы.

20 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәмин итү

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеге турында мәгълүматтан файдалануны тәмин итү максатларында үзенә рәсми сайтында яисә Мөслим муниципаль районы Советының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба - Интернет челтәре) урнаштыра һәм үзенә рәсми басмаларында яисә башка массакүләм мәгълүмат чараларында үткәрелгән контроль һәм эксперт-аналитик чаралар турында, аларны уздырганда ачыкланган хокук бозулар турында, кертелгән күрсәтмәләр һәм күрсәтмәләр турында, шулай ук алар буенча кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында мәгълүмат бастырып чыгара.

2. Контроль-хисап палатасы үзенә эшчәнлеге турында Мөслим муниципаль районы Советына хисап бирә. Күрсәтелгән хисап массакүләм мәгълүмат чараларында басылып чыга һәм Интернет челтәренә Мөслим муниципаль районы Советы караганнан соң гына урнаштырыла.

3. Массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару һәм Интернет челтәрендә Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүмат урнаштыру тәртибе Контроль-хисап палатасы Регламенты нигезендә башкарыла.

21 нче статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс белән тәмин итү

1. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс белән тәмин итү үзенә йөкләнгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган күләмдә күздә тотыла.

2. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары Мөслим муниципаль районы бюджетында Россия Федерациясә бюджетлары чыгымнары классификациясә нигезендә аерым юл белән каралган.

3. Бюджет чараларын һәм муниципаль мөлкәтне Контроль-хисап палатасы тарафыннан куллануны тикшереп тору Мөслим муниципаль районы Советының хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

22 статья. Контроль-хисап палатасы хезмәткәрләрен матди һәм социаль тәмин итү

1. Контроль-хисап палатасы рәисенә һәм инспекторларына муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив актлары нигезендә акчалата бүләкләү һәм башка түләүләр билгеләнә.

2. Контроль-хисап палатасы рәисенә һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче контроль-хисап палатасы аппараты хезмәткәрләренә, муниципаль берәмлек бюджеты исәбеннән тормышны һәм сәламәтлекне мәжбүри дәүләт иминләштерүен дә кертәп, дәүләт яклавы гарантияләнә.